

Asia: VN/18042/2023

Lausuntopyyntö työryhmämietinnöstä: Euroopan unionin valtiontukisääntöjen vastaisten tukien takaisinperintää koskevien sääntöjen täytäntöönpano

Ennakkokysymykset lausunnonantajille

Arvioikaa esityksen vaikutuksia organisaationne näkökulmasta.

Hallituksen esityksen tarkoituksena on korvata voimassa oleva laki eräiden valtion tukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta (300/2001) uudella lailla ja antaa viranomaiselle valtuudet ryhtyä takaisinperintään myös siinä tapauksessa, että kyseessä on EU:n valtiontukisääntöjen vastainen tuki, mutta komissio ei ole antanut tuesta takaisinperintäpäätöstä. Esimerkiksi rahoituslaitoksien ja kuntien myöntämien tukien osalta on oikeudellisesti epäselvää, miten valtiontukisääntöjen vastaiseksi todetut tuet tulisi periä takaisin tuensaajalta.

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen linjausten mukaan tukien takaisinperintä on merkittävää julkisen vallan käyttöä, jonka on kuuluttava viranomaiselle. Toimivalta takaisinperintään on perustuttava aina lakiin (PeVL 45/2006 vp, s. 2; PeVL 50/2017 vp, s. 3 - 4).

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan osalta työryhmämietintöön sisältyvien muutosesitysten vaikutukset on arvioitu vähäisiksi. Uusi, ehdotettu toimivaltasäännös mahdollistaa viranomaisaloitteisen avustuksen takaisinperinnän niissä tilanteissa, kun se arvioidaan EU:n valtiontukisääntelyn näkökulmasta välttämättömäksi. On oletettavaa, että uutta toimivaltaa käytetään vain harvoin ja poikkeuksissa tilanteissa.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan osalta toteutetut takaisinperinnät ovat pohjautuneet kansalliseen lainsäädäntöön, kuten avustusten osalta laajasti yleislakina sovellettavaan valtionavustuslakiin (688/2001) tai muuhun kansalliseen avustuksiin liittyvään erityislainsäädäntöön.

Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että ehdotettu muutos on kannatettava sekä ehdotetun toimivaltamuutoksen että takaisinperittäville valtiontuelle laskettavan koron määräytymisperusteiden osalta.

Pyydämme eri ministeriöitä käymään läpi oman hallinnonalansa säädökset, joissa on viitattu voimassa olevaan lakiin 300/2001, ja ilmoittamaan näistä lausuntopalautteessa. Pyydämme tarkistamaan myös, miten lakiin 300/2001 on viitattu, ja ilmoittamaan tästä lausuntopalautteessa.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan osalta säädösviittauksia lakiin 300/2001 ei ole tunnistettu.

Muut huomiot.

-

Kauttonen Lassi
Sosiaali- ja terveysministeriö